

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12/ed19920514> (дата звернення 1.10. 2019).

2. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 30 червня 1999 р. № 784–14. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12/ed19920514> (дата звернення 1.10.2019).

3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 р. № № 2597-VIII: станом на 21.10.2019 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення 23.10.2019).

4. Литвин З. Б. Економічна експертиза як функція попередження економічних злочинів. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. № 6 (12). 2017. С.118-122.

Ляшко Д.Ю.

кандидат економічних наук, доцент,
Дніпровський національний університет
залізничного транспорту імені академіка
В. Лазаряна, м. Дніпро, Україна

ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ КОГНІТИВНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАСАД УПРАВЛІННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЮ СИТЕМОЮ

Стрімкий розвиток комп'ютерної техніки та інформаційних технологій призводить до того, що матеріальне виробництво відходить на другорядні позиції і на перший план виходить створення інформаційних продуктів та нових знань. Все це призводить до виникнення перманентного інноваційного процесу в сучасних економічних відносинах, що є передумовою виникнення когнітивно-інформаційних засад управління в системах, якими користується менеджмент суб'єктів господарювання, незалежно від форм власності та видів діяльності.

Значне прискорення процесів обміну інформації та ускладнення аналізу господарських процесів призводить до гострої потреби у застосуванні когнітивно-інформаційних засад управління обліково-аналітичною системою суб'єкта господарської діяльності в сучасних умовах, що вказує на актуальність цього напрямку дослідження.

Когнітивні технології є об'єктом дослідження в наукових роботах Д. Андріссена, Д. Гріна, Т. Девенпорта, Д. Міллера, У. Нассера, І. Нонака, А. Ньюела, М. Полані, Л. Прусака, Г. Саймона, Д. Світса, Х. Такеучі, Н. Хомські, однак питання когнітивно-інформаційних засад управління є недостатньо дослідженим.

Таким чином, дослідження когнітивно-інформаційних засад управління обліково-аналітичною системою є одним і напрямків який створить у майбутньому додаткові можливості ефективного функціонування суб'єктів господарювання, незалежно від форм власності та видів діяльності.

Ефективність когнітивно-інформаційних засад управління базується на використанні когнітивно-інформаційного моделювання в умовах слабо структурованих задач при змінних умовах, що є доволі частим явищем при управлінні обліково-аналітичними системами в сучасних ринкових умовах. В процесі управління обліково-аналітичною системою, на когнітивно-інформаційних засадах, здійснюється створення нових знань, які використовуються менеджментом для прийняття управлінських рішень, що призводять до підвищення ефективності господарської діяльності та посилення конкурентоспроможності економічних суб'єктів [4].

Когнітивно-інформаційні засади управління – це засади управління знаннями у організаційно-інституційному змісті, який формується в межах обліково-аналітичної системи економічної організації.

Когнітивно-інформаційні засади управління базуються на тому, що вхідні потоки даних трансформуються у інформаційні потоки, які є основою для створення нових знань. Знання є одним із основних ресурсів, який може бути використаний як власний актив для досягнення поставлених системних цілей та вирішення системних задач [1].

При цьому знання мають специфічні властивості, а саме:

- знання формуються у процесі функціонування обліково-аналітичної системи і можуть бути відокремлені від системи;
- знання є невичерпним ресурсом і можуть бути накопичені;
- знання мають властивості явності і не явності, формальності і не формальності;
- вартість використання накопичених знань значно нижче ніж вартість здобуття;
- знання мають відносно низьку вартість передачі та зберігання [6].

Наявність у знань вище вказаних властивостей дозволяє у межах когнітивно-інформаційних засад управління обліково-аналітичної системи економічної організації створювати і використовувати інтелектуальні моделі, новітні технологічні методології і технології (ноу-хау), уміння і навички створення ситуативних образів реальності, прогнозування процесів, подій і результатів діяльності [2].

Сформовані у межах обліково-аналітичної системи організаційні знання можуть мати спіралевидну структуру, яка будується на основі циклічної трансформації знань, що мають явні і не явні властивості [5].

Основною ціллю когнітивно-інформаційних засад управління є генерація організаційних знань для прийняття менеджментом відповідних управлінських рішень та їх подальшої підтримки, що є одним із основних результатів використання когнітивних підходів в управлінні.

Впровадження в управління обліково-аналітичними системами когнітивно-інформаційних засад дозволяє створювати і підтримувати в системах процес постійного створення та використання в управлінні релевантних знань, які відповідають викликам сучасності.

Розвиток та впровадження когнітивно-інформаційних засад управління обліково-аналітичними системами є одною з основних сучасних тенденцій когнітивного управління та підтримки прийняття управлінських рішень та їх подальшої реалізації менеджментом суб'єктів господарської діяльності [3].

Таким чином можна зробити висновок що методологічні підходи когнітивно-інформаційних засад управління є одними із основних елементів, які забезпечують інтеграцію обліково-аналітичної системи суб'єкта господарювання, незалежно від форм власності та видів діяльності, до інформаційного середовища та його розвиток.

Список використаних джерел:

1. Andriessen D.G. Metaphor use in knowledge management// Encyclopedia of knowledge management/ Schwarts D.G., Te'eny D. (Eds.)/ 2-th edition. – Tel-Aviv: Idea Group, 2011.
2. Баксанский О.Е. Когнитивные науки: от познания к действию./ Баксанский О.Е., Кучер Е.Н. – М.: КомКнига, 2005. – 184 с.
3. Лазоренко Т.В., Лазоренко М.П. Когнітивний менеджмент як інноваційна стратегія управління організацією. Ефективна економіка. 2018. №4. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6247>
4. Кудрявцева Е.И. Когнитивная экономика и когнитивный менеджмент: новая концепция управления человеческими ресурсами/ Кудрявцева Е.И.// Управленческое консультирование. – 2014. – № 4(64). – С. 62-69.
5. Нонака И. Компания – создатель знания. Зарождение и развитие инноваций в японских фирмах/ Нонака И., Такеучи Х.; пер. с англ. – М.: Олимп-Бизнес, 2003. – 384 с.
6. Пушкар М.С. Створення інтелектуальної системи обліку: монографія/ Пушкар М.С. – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 152 с.